

MEMO

Onderwerp:
EV paragraaf Amstel Business Park Zuid

Amersfoort,
13 februari 2013

Van:
drs. M.M.A.G. Lubbers

Afdeling:
Divisie Mobiliteit Amersfoort

Aan:
Gemeente Ouder-Amstel

Projectnummer:
D01071.00004.

Opgesteld door:
Dhr. J. van Kampen

Ons kenmerk:
D01071.00004

Kopieën aan:
P. van den Bergh

DIVISIE MOBILITEIT

Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om de beheersing van de risico's voor mensen in de omgeving die ontstaan bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen bij inrichtingen of transportassen. Ook in of nabij het plangebied Amstel Business Park Zuid liggen diverse risicobronnen waar zich externe veiligheidsrisico's voordoen. De gemeente Ouder-Amstel heeft een belangrijke taak bij het beheersen van deze externe veiligheidsrisico's. De uitvoering van deze taken is grotendeels vastgelegd in de volgende wet- en regelgeving.

Wettelijk kader

Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt in de richtlijnen voor stationaire bronnen en transportassen. De richtlijnen voor stationaire bronnen zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi). De richtlijnen voor transport zijn vastgelegd in de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (CRnvgs), het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb). In de hiervoor genoemde besluiten worden normwaarden gegeven voor twee verschillende typen risico's; het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico geeft inzicht in de jaarlijkse kans op overlijden van een individu op een bepaalde afstand van een risicovolle activiteit. Het plaatsgebonden risico is geheel afhankelijk van de hoeveelheid en de aard van gevaarlijke stoffen en de ongevalsfrequentie. De grenswaarde van het plaatsgebonden risico is een kans van één op de miljoen per jaar (10^{-6} per jaar). Binnen de risicocontour van 10^{-6} per jaar zijn kwetsbare objecten niet toegestaan.

Groepsrisico

Het groepsrisico wordt zowel bepaald door de mogelijke ongevallen en de bijbehorende ongeval-frequentie als het aantal aanwezigen in de nabijheid van een eventueel ongeval. Met het groepsrisico wordt aangegeven hoe hoog het totale aantal slachtoffers bij een ongeval kan zijn op basis van de aanwezige mensen. Het groepsrisico wordt onder meer beïnvloed door het aantal personen in het invloedsgebied van een risicobron. Het groepsrisico wordt getoetst aan de oriëntatiewaarde. Dit is geen harde norm, maar geldt als richtwaarde. Het bevoegd gezag¹ bepaalt zelf of zij een groepsrisico in een bepaalde situatie acceptabel vindt of niet.

Beleidslijn externe veiligheid

Binnen de regio Amstelland en de Meerlanden, waar de gemeente Ouder-Amstel deel van uit maakt, is een beleidslijn op het gebied van externe veiligheid opgesteld. Deze beleidslijn geeft invulling aan het gemeentelijk beleid op het gebied van externe veiligheid. Hierin is bepaald dat de gemeenten die deel uitmaken van de regio Amstelland en de Meerlanden streven naar een optimale combinatie van bedrijvigheid, ruimtelijke ontwikkeling en een verantwoord niveau van fysieke veiligheid. In het bestemmingsplan Amstel Business Park Zuid komen deze elementen samen. Voor beoordeling van het groepsrisico geldt een 'standstill'-principe op basis van het berekende groepsrisico van de risicobronnen zoals genoemd in de bijlagen van deze beleidslijn (standlijn januari 2010). Dit betekent dat het groepsrisico niet zonder meer mag toenemen ten opzichte van de hoogte van het groepsrisico in 2010.

Risicobronnen

Het bestemmingsplangebied Amstel Business Park Zuid ligt in het invloedsgebied van diverse risicobronnen, te weten de A2 aan de westzijde, de A10 die door het bestemmingsplangebied loopt, de hogedruk aardgasleiding W-534-01 aan de noordzijde, de spoorlijn Amsterdam - Utrecht en het Esso-(LPG) tankstation aan de noordwestzijde. In het plangebied zelf ligt het tankstation waar eveneens LPG verkocht wordt.

Over de snelwegen A2 en de A10 en de spoorlijn Amsterdam – Utrecht vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Door de hogedruk aardgasleiding wordt, zoals de naam al aangeeft, aardgas getransporteerd. Bij de tankstation is sprake van opslag en verkoop van brandbare vloeistoffen (benzine en diesel) en LPG/.

Uitgangspunten onderzoek

In de rapporten Onderzoek externe veiligheid Amstel Business Park Zuid (11 mei 2011) en Actualisatie onderzoek Amstel Business Park Zuid (29 oktober 2012) zijn de risicobronnen onderzocht. Hierbij is ervan uitgegaan dat het bestemmingsplan Amstel Business Park Zuid grotendeels conserverend van karakter was, met uitzondering van een deel ter noorden en zuiden van de A10.

In het niet conserverende deel is ruimte voorzien voor 1.500 m² met verschillende gebruiksfuncties, variërend van sportvoorzieningen, kleinschalige health- en wellnessvoorzieningen tot voorzieningen voor kunstzinnige vorming. Het maximaal aantal bezoekers van deze functie is gesteld op 1.500 bezoekers per dag, niet anders dan reeds aanwezig in het plangebied. Omdat de locatie van dit niet-conserverende deel niet bekend was, is bij de berekening van de externe veiligheidsrisico's uitgegaan van een worstcase scenario, waarbij de beoogde locatie zo dicht mogelijk in de buurt van een risicobron is gemodelleerd.

¹ Het bevoegd gezag is de initiatiefnemer van het bestemmingsplan Amstel Business Park Zuid.

Externe veiligheidsrisico's

De A2, de spoorlijn Amsterdam – Utrecht, de hogedruk aardgasleidingen en beide tankstations leidden volgens de onderzoeken niet tot knelpunten die beperkingen konden opleveren voor de vaststelling van het bestemmingsplan. Dit wil zeggen dat er geen sprake was van een PR 10^{-6} contour waarbinnen (beperkt) kwetsbare objecten liggen en er geen sprake was van een toename van het groepsrisico of een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. Daarentegen is bij de A10, uitgaande van het worstcase-scenario, sprake van een overschrijding van het groepsrisico met een waarde van ruim 1,7. De worstcase invulling van het niet-conserverende deel van het bestemmingsplan zorgt daarmee voor een knelpunt voor het groepsrisico.

Effecten incidenten gevaarlijke stoffen

In overeenstemming met de Beleidslijn externe veiligheid regio Amstelland en De Meerlanden is de regionale brandweer om een advies gevraagd. Hierbij heeft de brandweer rekening gehouden met de gevaren veroorzaakt door opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. In onderstaande tabel staat weergegeven om welke gevaren dit gaat en op welke risicobronnen deze gevaren van toepassing zijn.

Gevaar	Aard van de stof	A2 / A10	Spoorlijn Amsterdam - Utrecht	Hogedruk aardgasleiding	Tankstation
Explosie (hittestraling, overdruk)	Tot vloeistof verdicht brandbaar gas	x	x		x
Fakkelbrand (hittestraling)	Brandbaar gas			x	
Giftige wolk (vergiftigingsverschijnselen)	Giftig gas of vloeistof	x	x		
Plasbrand (hittestraling)	Brandbare vloeistof	x	x		x
Wolkbrand (hittestraling)	Tot vloeistof verdicht brandbaar gas	x	x		x

Explosie

Bij een explosie wordt onderscheid gemaakt in een warme en koude BLEVE (Boiling Liquid Expanding Vapor Explosion). De effecten van een BLEVE zijn hittestraling en overdruk, wat kan leiden tot slachtoffers, schade aan objecten en branden in de omgeving.

Fakkelbrand

Een breuk in een hogedruk aardgasleiding kan ontstaan bijvoorbeeld bij (graaf)werkzaamheden of door grondverzakkingen, wat kan leiden tot een fakkelbrand. Het effect van een fakkelbrand is hittestraling met als mogelijke gevolgen slachtoffers, schade aan objecten en branden in de omgeving.

Giftige wolk

Als gevolg van een ongeval kan een de tankwand van een tankwagen met giftige vloeistoffen of gassen scheuren, waardoor een giftige wolk kan vrijkomen. Het effect van een giftige wolk kan zijn vergiftiging met slachtoffers tot gevolg.

Plasbrand

Een plasbrand kan ontstaan als bij een ongeval met een tankwagen benzine of diesel de tank lek raakt er grote hoeveelheden benzine uit de tank stromen, welke kan ontbranden. Het effect van een

plasbrand is hittestraling, wat kan leiden tot slachtoffers, schade aan objecten en branden in de omgeving.

Wolkbrand

Een wolkbrand kan ontstaan bij een ongeval met een spoorketelwagon met LPG die lek raakt en er grote hoeveelheid LPG uitstromen, wat kan ontbranden. De gevolgen van hittestraling en overdruk die hieruit voort kan komen zijn slachtoffers, schade aan objecten en branden in de omgeving.

Maatregelen

In het advies van de regionale brandweer zijn maatregelen genoemd die genomen kunnen worden om de gevaren van een ongeval met gevaarlijke stoffen te beperken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in bronmaatregelen, effect beperkende maatregelen en maatregelen om de zelfredzaamheid te vergroten.

Voor de nieuwbouw die in dit bestemmingsplan mogelijk gemaakt wordt, kunnen aanvullende maatregelen voor gesteld worden. Maatregelen die de effecten van een ongeval met gevaarlijke stoffen op de A10 beperken zijn:

- Constructies van (nieuwe) gebouwen zodanig uitvoeren dat bescherming wordt geboden tegen de effecten van een dergelijke ongeval. (in ieder geval binnen 30 meter van de A10)
- In gebouwen voorzieningen treffen waardoor snel de toevoer van buitenlucht gestopt kan worden.

Bij zelfredzaamheid gaan het om de mate waarin aanwezigen in het effectgebied in staat zijn om zichzelf op eigen kracht in veiligheid te brengen. Hiervoor kunnen de volgende maatregelen worden getroffen:

- Zeker stellen dat aanwezigen in het plangebied snel kunnen worden gewaarschuwd bij een (dreigend) ongeval met gevaarlijke stoffen.
- Expliciete communicatie vooraf over de mogelijke gevaren en hoe men moet handelen bij een ongeval met gevaarlijke stoffen. Aanwezigen in het effectgebied moeten weten wat zij moeten doen wanneer er gealarmeerd wordt.
- (Nieuwe) bedrijven en kantoren kunnen verplicht worden noodplannen te laten opstellen waarin rekening wordt gehouden met een (dreigend) ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit bevordert de mogelijkheden om snel op een juiste manier op te treden.

Overige (bron)maatregelen zijn het onder strikte voorwaarden toestaan van werkzaamheden in de omgeving van de hogedruk aardgasleiding.

Conform de beleidslijn externe veiligheid is een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico alleen mogelijk als hier zwaarwegende argumenten voor zijn.

De gemeente Ouder-Amstel is van mening dat er inderdaad sprake is van zwaarwegende argumenten die deze overschrijding rechtvaardigen. Allereerst kan gewezen worden op huidige economische klimaat. Om leegstand en het verlies van arbeidsplaatsen zoveel mogelijk te voorkomen dient ingespeeld te worden op de situatie op de markt en de noodzaak van een gevarieerd aanbod. Het optimaal kunnen benutten van de zichtlocatie langs de A10 is daarbij van belang.

In de onlangs door burgemeester en wethouders vastgestelde “Beleidsambitie Economie Ouder-Amstel” wordt dan ook ingezet op het behouden van de sterke werkgelegenheidsfunctie van het Amstel Businesspark.

In de gemeentelijke structuurvisie (2007) en de Visie 2020 (2009) is reeds ingezet op versterking van de functie van het bedrijventerrein en het bieden van een ruimer aanbod van verschillende functies. In dit bestemmingsplan wordt hieraan voldaan door het toestaan van creatieve bedrijvigheid en kleinschalige vormen van leisure en horeca.

Ook uit stedenbouwkundig en ruimtelijke overwegingen is meer bouwhoogte gewenst. Op deze wijze wordt aangesloten bij de bouwhoogten op het Amsterdamse del van het bedrijventerrein.

Bovendien wordt een bouwhoogte van 45 meter niet als recht toegestaan, maar gekoppeld aan een wijzigingsbevoegdheid. Dat betekent dat er eisen gesteld kunnen worden aan het bouwplan. In de wijzigingsregels zijn voorwaarden gesteld op het gebied van externe veiligheid. De initiatiefnemer zal altijd moeten aangeven hoe wordt omgegaan met de externe veiligheid.

De brandweer heeft ter zake advies uitgebracht, waarin onder meer maatregelen worden aanbevolen die genomen kunnen worden om de gevaren van een ongeval met gevaarlijke stoffen te beperken. De gemeente conformeert zich aan dit advies.

Dit alles overziend kan gesteld worden dat de overschrijding van de oriëntatiewaarde aanvaardbaar is.